

ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ростислав Турка, Марія Сибіль, Наталя Комарницька

*Львівський державний університет
фізичної культури імені Івана Боберського*

Анотація. Мета дослідження – визначити динаміку показників фізичної підготовленості населення України. Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової і методичної літератури та мережі «Інтернет»; методи математичної статистики. У статті представлено результати аналізу оцінювання фізичної підготовленості населення України, що проводить Міністерство молоді та спорту України. Представлені результати підтверджують дослідження інших авторів щодо негативних тенденцій змін показників фізичної підготовленості населення України.

Ключові слова: оцінювання, населення, здоров'я, фізична підготовленість.

Abstract. The purpose of the study is to determine the dynamics of indicators of physical fitness of the population of Ukraine. Research methods: theoretical analysis and generalization of data from scientific and methodological literature and the Internet; methods of mathematical statistics. The article presents the results of the analysis of the assessment of the physical fitness of the population of Ukraine, conducted by the Ministry of Family, Youth and Sports. The presented results confirm the research of other authors regarding the negative trends of changes in indicators of physical fitness of the population of Ukraine.

Keywords: assessment, population, health, physical fitness.

Вступ. Аналіз літературних джерел свідчить, що впродовж десятиріччя спостерігається стійке погіршення стану здоров'я населення країни, що призводить до серйозних недоліків у фізичному самовдосконаленні [1, 3]. За останні роки спостерігається збільшення контингенту, що належить до спеціальних медичних груп на початку навчання у закладі вищої освіти та їх поповнення до останнього року навчання [2]. Серед чинників, що зумовили таку ситуацію, є: соціальні, генетичні, екологічні чинники; шкідливі звички; недостатня рухова активність; невміння дбати про своє здоров'я; низька мотивація, недостатнє матеріально-технічне забезпечення та ін. [1, 5]. Слід заува-

жити, що чинники фізичної підготовленості мають важливе значення для розвитку професійно важливих здібностей майбутнього фахівця будь-якого профілю. Актуальність проблеми зумовлена необхідністю підвищення рівня фізичної підготовленості населення. Адже відомо, що міцне здоров'я і всебічна фізична підготовка – основа реалізації та конкурентоспроможності людини у сучасному світі.

Мета роботи – визначити динаміку показників фізичної підготовленості населення України.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та мережі «Інтернет»; методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Кожного року Міністерство молоді та спорту України проводить оцінювання фізичної підготовленості населення держави. Ці заходи передбачають формування в населення потреби в руховій активності та підвищення рівня його фізичної підготовленості зацікавленими органами виконавчої влади, обласними та Київською міською державними адміністраціями.

Згідно з даними, які оприлюднило міністерство в період від 2018 до 2020 року суттєво знизилася кількість осіб, які брали участь у тестуванні рівня фізичної підготовленості. Зокрема, 2018 року – 3071,7 тис. осіб, 2019 р. – 856,2 тис. осіб, 2020 р. – 188,7 тис. осіб [4].

Такий спад показника кількості осіб у 2019 році, які пройшли щорічне оцінювання, зумовлено тим, що Міністерство освіти і науки України не затвердило власні тести і нормативи для проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості учнівської та студентської молоді. У 2020 році ситуація значно погіршилася у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19. Зокрема, для запобігання поширенню на території України COVID-19 проведення щорічного оцінювання було організовано та проведено лише у Дніпропетровській, Донецькій, Закарпатській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Черкаській та Чернігівській областях, Міністерстві внутрішніх справ України, Міністерстві оборони України та Службі безпеки України [1, 4].

Аналіз результатів проведеного тестування дав змогу визначити динаміку зміни показників упродовж трьох років (див. рис. 1).

Серед усіх учасників, які взяли участь у щорічному оцінюванні фізичної підготовленості, кількість осіб, які отримали високий рівень кожного року знижувалася. Зокрема, цей показник 2020 року був у межах 22,4%, 2019–23,3%, тоді як у 2018 року – 26,7%. Показники, що характеризують достатній рівень у 2020 році були 32,6% випадків, у 2019 році – 35,1% та у 2018 році – 36,9%, що також свідчить про

погіршення показників фізичної підготовленості. Щодо результатів, що відповідають середньому та низькому рівням фізичної підготовки, також можемо констатувати негативні тенденції. Відбулися такі зміни: середній рівень – 2020 рік – 32,5%, 2019 рік – 32,4%, 2018 рік – 27,3%, низький рівень – 2020 рік – 12,5%, 2019 рік – 9,2%, 2018 рік – 9,1% [4].

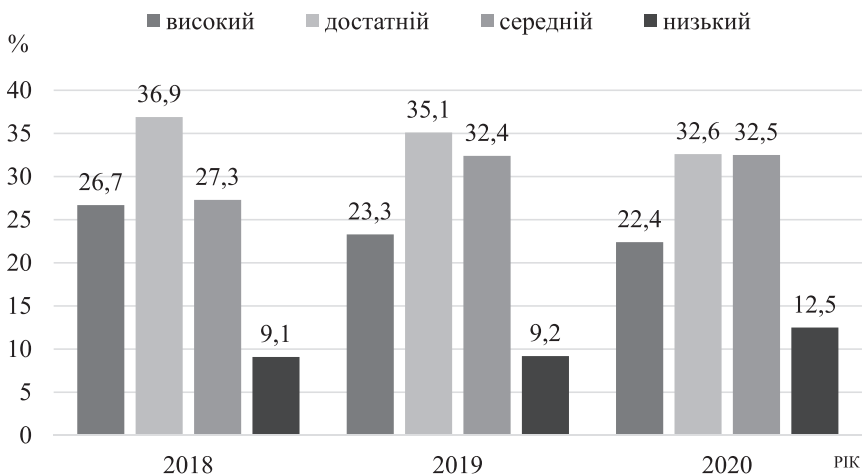

Рис. 1. Динаміка показників фізичної підготовленості населення України (2018–2020 р.)

Подальші дослідження будуть спрямовані на порівняльний аналіз методик оцінювання рівня фізичної підготовленості серед дорослого населення та встановленні взаємозв'язку окремих тестів з фізичним станом та працездатністю.

Висновки:

1. Аналіз наукової та методичної літератури, а також результатів оцінювання фізичної підготовленості населення нашої держави, що проводить Міністерство молоді та спорту України, дають змогу констатувати, що більшість респондентів (близько двох третіх) мають достатній та середній рівень фізичної підготовленості.

2. Динаміка зміни показників рівня фізичної підготовленості підтверджує дослідження інших авторів щодо їх негативної тенденції. Зокрема, суттєво знизилася кількість осіб із високим рівнем фізичної підготовленості з 26,7% у 2018 році до 22,4% у 2020 році.

Список використаних джерел

1. Демографічна та соціальна статистика [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 9.09.2022).

2. Кузнецова О. Визначення рівня фізичної підготовленості студентів першого курсу університету / Кузнецова О., Зубрицький Б., Сініцина О. // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. – Луцьк, 2015. – № 3(31). – С. 147–152.
3. Чеховська Л.Я. Сучасний стан і проблеми розвитку інфраструктури масового спорту України / Чеховська Л.Я. // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. – Київ, 2017. – Вип. 3К(84)17, т. 1. – С. 526–531.
4. Щорічний спортивний довідник «Україна спортивна» [Електронний ресурс]. – URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/zviti> (дата звернення: 9.09.2022).
5. Chekhovska L. Mass sport events in the activity of children and youth clubs in lviv to involve children into physical activity / Chekhovska L, Turka R. // Journal of physical education and sport. –2015. – Vol. 15(3). – P. 538–542.